

Zápis z výročního zasedání Rady Centra laserového plazmatu LC528

konaného v zasedací místnosti BC PALS dne 11.2.2010

Přítomni (dle prezenční listiny):

doc. RNDr. Svatopluk Civiš, CSc. (ÚFCH JH AV ČR, v.v.i.); doc. Ing. Miroslav Čech, CSc. (děkan FJFI ČVUT); prom. fyz. Milada Glogarová, CSc. (FZÚ AV ČR, v.v.i.); Ing. Karel Jungwirth, DrSc. (FZÚ AV ČR, v.v.i.); Ing. Jiří Kaňka, CSc. (ÚFE AV ČR, v.v.i.); prof. RNDr. Vratislav Kapička, DrSc. (PřF MU, Brno); Ing. Petr Křenek, CSc. (ředitel ÚFP AV ČR, v.v.i.); prof. RNDr. Pavel Kubeš, CSc. (FEL ČVUT); prof. Ing. Jiří Limpouch (FJFI ČVUT); RNDr. Václav Něnička, CSc. (ÚT AV ČR, v.v.i.); prof. RNDr. Jana Šafránková, DrSc., prof. RNDr. Milan Tichý, DrSc. (MFF UK); Ing. Jiří Ullschmied, CSc. (ÚFP AV ČR, v.v.i.)

Omluveni:

Ing. Karel Blažek (Crytur s.r.o., Turnov); prof. Ing. Miloslav Havlíček, DrSc. (FJFI ČVUT), prof. RNDr. Jan Palouš, DrSc. (ASÚ AV ČR v.v.i.), prof. RNDr. Jaroslav Vlček, CSc. (FAV ZČU Plzeň)
† prof. Ing. František Klik, CSc.

Hosté:

Ing. Naděžda Witzanyová (MŠMT), Mgr. Šárka Komendová (MŠMT), Ing. Jan Dostál, Ph.D. (ÚFP AV ČR, v.v.i.), RNDr. Josef Krása, CSc. (FZÚ AV ČR, v.v.i.)

Průběh zasedání:

- 1) Zasedání Rady Centra laserového plazmatu zahájil řešitel-koordinátor Karel Jungwirth, který uvítal členy Rady a přítomné hosty. Poté požádal všechny zúčastněné, aby chvilku ticha uctili památku zesnulého prof. Ing. Františka Klika, CSc. S ohledem na omluvenou absenci předsedy Rady prof. Havlíčka byl poté Karel Jungwirth Radou pověřen, aby se na tomto zasedání ujal moderování.
- 2) Po schválení programu zasedání byl vyzván řešitel Jiří Ullschmied (ÚFP), aby stručně shrnul činnost Centra za rok 2009. Ve své multimediální prezentaci dal nejprve zúčastněným nahlédnout do skrytých zákoutí laserové haly. V další části, věnované financování Centra, porovnal roční výše nákladů na provoz Centra od jeho počátku. Poté detailně analyzoval čerpání rozpočtu za uplynulý rok 2009 a představil finanční plán pro rok 2010. Dále shrnul nejvýznamnější aktivity a výsledky Centra za uplynulý rok a zdůraznil úlohu PALSu při výchově mladých vědeckých pracovníků. Zvláštní pozornost věnoval publikacím Centra, kde vyzdvihl trvalý meziroční nárůst počtu publikací v impaktovaných časopisech, a to od počátku existence předchůdce současného Centra (LN00A100 od r. 2000). V rámci prezentace promítl rovněž krátký film "Pals at PALS z mezinárodní experimentální kampaně v listopadu 2009. V závěru shrnul plán prací pro rok 2010 ve 4 hlavních výzkumných oblastech Centra (laserové plazma, kapilární výboje a magnetické pinče, rentgenové lasery, nové laserové systémy pro výzkum laserového plazmatu) a informoval o spuštění nových českých webovských stránek projektu ELI. Jeho vystoupení věcně doplnili řešitelé projektu na ČVUT Jiří Limpouch (FJFI) a Pavel Kubeš (FEL).
- 3) V souladu se schváleným programem požádal Karel Jungwirth Naděždu Witzanyovou, (MŠMT) o aktuální informaci k České Roadmap velkých výzkumných infrastruktur a k projektům ELI a HiPER., která především přítomným objasnila, že od jara 2010 je v zákoně č. 130 definován pojem "velká výzkumná infrastruktura" a vysvětlila, co to znamená: "Výzkumná infrastruktura sama o sobě nepřináší vědecké, výzkumné nebo aplikační výsledky, ty se zde teprve získávají, a proto se tato infrastruktura musí hodnotit zcela jinak než výzkumné instituce". Podpora "výzkumné infrastruktury" se týká jen

provozních a mzdových nákladů (technické zabezpečení), nikoli však nákladů na výzkum. Dále sdělila, že je nyní nutné hledat způsob jak financovat výzkum, zahraniční odborníky a studenty. Poté vyjmenovala velké výzkumné infrastruktury v ČR, které jsou pouze čtyři (PALS, COMPASS, CESNET a aerodynamické tunely ve VZLÚ). O pokračování projektu HiPER se bude rozhodovat letos v létě na základě výsledků z NIF v USA. K projektu ELI uvedla, že získat ELI pro ČR bylo velmi obtížné a že by to nebylo možné bez existence PALSu a jeho mimořádných mezinárodně uznávaných výsledků. "Díky PALSu máme ELI" řekla doslova, načež se obrátila na řešitele s otázkou, jak si představují budoucnost PALSu po skončení Centra.

- 4) Karel Jungwirth navázal na slova Naděždy Witzanyové a zdůraznil úlohu PALSu a nutnost jeho pokračování ve výzkumu na evropské úrovni i v letech 2011-2015, zvláště pak z důvodu udržení motivace špičkových zahraničních odborníků spolupracovat na ELI. Zmínil též problém neexistence finančních zdrojů pro přístrojové investice v nejbližších letech. Stávající Centrum již tyto finanční prostředky neposkytuje a z evropských grantů (zejména LASERLAB II) také nelze financovat přístrojové (a natož pak stavební) investice. A protože ani nový mechanismus financování velkých českých výzkumných infrastruktur s investicemi vzhledem ke zmrazení rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace nepočítá, nelze zřejmě v nejbližších letech počítat ani s realizací dlouhodobě plánované druhé etapy výstavby PALSu, pokud se nenajde zcela jiný zdroj financování.

5) Diskuse

V průběhu vystoupení jednotlivých účastníků zasedání byly členy Rady Centra kladeny četné odborné dotazy a doplňující připomínky. Živě diskutována, projednávána a zvažována byla zvláště následující témata:

- budoucnost PALSu a výchova mladých vědeckých pracovníků v letech 2011-2015, kromě jiného pro potřeby ELI a HiLASE,
- možnost přístavby PALS a možné zdroje jejího financování,
- datum a rámec tématického workshopu k 10. výročí zahájení mezinárodních experimentů v laboratoři PALS a způsob jeho využití k propagaci a ocenění role PALSu v evropském laserovém výzkumu.
- Jiří Limpouch zmínil nutnost vytvoření „postdoktorandských“ pracovních programů a jejich definování zákonnou normou.
- Miroslav Čech upozornil na snižování počtu studentů vysokých škol v následujících 5-ti letech v důsledku nepříznivého vývoje demografické křivky.

6) Závěry

Rada Centra vyslovila dosavadní činnosti Centra Laserového Plazmatu LC528 absolutorium, popřála Centru mnoho úspěchů v letošním patrně posledním roce jeho existence a zejména, ale zdaleka ne jenom, jeho klíčovému pracovišti PALS i v dalších letech.

V Praze dne 11. 2. 2010

Zapsal: J. Dostál

Ing. Karel Jungwirth, DrSc.
řešitel-koordinátor